

Bruxelles, 24. svibnja 2024.
(OR. en)

10298/24

COMPET 589
MI 538

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Na datum: 24. svibnja 2024.

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 9715/24 + ADD1 REV 1

Predmet: Jedinstveno tržište u korist svih

– *zaključci Vijeća (odobreni 24. svibnja 2024.)*

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća naslovljeni „Jedinstveno tržište u korist svih”, koje je Vijeće (konkurentnost) odobrilo na 4026. sastanku održanom 24. svibnja 2024.

**ZAKLJUČCI VIJEĆA NASLOVLJENI
„JEDINSTVENO TRŽIŠTE U KORIST SVIH”**

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

PODSJEĆAJUĆI NA:

- zaključke Europskog vijeća od 23. ožujka 2023.¹, u kojima se poziva na ambiciozno djelovanje kako bi se dovršilo jedinstveno tržište,
- zaključke Europskog vijeća od 29. i 30. lipnja 2023.², u kojima se poziva na predstavljanje neovisnog izvješća na visokoj razini o budućnosti jedinstvenog tržišta te poziva predstojeća predsjedništva Vijeća i Komisiju da, uz savjetovanje s državama članicama, ostvare napredak u tom radu,
- zaključke s izvanrednog sastanka Europskog vijeća od 17. i 18. travnja 2024. o novom dogovoru o konkurentnosti, posebno poziv na izradu nove horizontalne strategije za jedinstveno tržište do lipnja 2025.³,
- razmatračko mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora naslovljeno „Nova europska strategija za unutarnje tržište”⁴, doneseno na plenarnom zasjedanju održanom 17. i 18. siječnja 2024.,

¹ EUCO 4/23.

² EUCO 7/23.

³ EUCO 12/24.

⁴ INT/1043 – EESC-2023-03693-00-00-AC-TRA (HR)

- komunikaciju Komisije naslovljenu „Godišnje izvješće o jedinstvenom tržištu i konkurentnosti za 2024.”⁵, u kojoj se prate rezultati za devet pokretača predstavljenih u komunikaciji Komisije naslovljenoj „Dugoročna konkurentnost EU-a: perspektiva nakon 2030.”⁶ i rad na ostvarenju ciljeva postavljenih u toj komunikaciji i u Komunikaciji Komisije naslovljenoj „30 godina jedinstvenog tržišta”⁷;

I. Potreba za novom horizontalnom strategijom za jedinstveno tržište

1. ISTIČE središnju ulogu jedinstvenog tržišta kao pokretača europske integracije i održivog i uključivog rasta, kao i globalnu snagu Unije; u tom pogledu POSEBNO ISTIČE da je potpuno funkcionalno jedinstveno tržište ključan preduvjet za dugoročnu konkurentnost i blagostanje, kojim će se postići pravedna zelena i digitalna tranzicija i osigurati jednaki uvjeti kojima se nikoga ne zapostavlja; NAGLAŠAVA da je u novu horizontalnu strategiju za jedinstveno tržište potrebno uključiti konkretne korake u cilju daljnje integracije, uklanjanja neopravdanih ili nerazmjernih prepreka, posebno za usluge, i sprečavanja ograničenja slobodnog kretanja; ISTIČE da se potpuno funkcionalno jedinstveno tržište mora temeljiti na načelu supsidijarnosti i proporcionalnosti;
2. PONAVLJA da je za održavanje gospodarske sigurnosti, otpornosti i konkurentnosti Unije potrebno intenzivnije raditi na revitalizaciji socijalnog tržišnog gospodarstva Unije i njezine industrijske baze, daljnjem poboljšanju povezanosti Unije i jačanju otpornosti njezinih lanaca opskrbe, kao i na jačanju njezina tehnološkog vodstva i privlačnosti kao mjesta poslovanja i tržišta rada, na kojem MSP-ovi mogu inovirati, rasti i napredovati; NAGLAŠAVA da je potrebno oblikovati stratešku geopolitičku viziju za jedinstveno tržište kako bi se zajamčili postizanje tih ciljeva i njegova strateška autonomija, a istodobno očuvalo otvoreno gospodarstvo i postigla klimatska neutralnost;

⁵ ST 6622/24.

⁶ ST 7604/23.

⁷ ST 7278/23.

3. NAGLAŠAVA da će daljnja integracija jedinstvenog tržišta omogućiti Uniji da ostane predvodnik u zaštiti okoliša i poštovanju ljudskih prava; ISTIČE da će izostanak djelovanja u području okoliša i klimatski rizici imati negativne učinke na jedinstveno tržište; te NAGLAŠAVA da jedinstveno tržište, na temelju europskog zelenog plana, može imati ključnu ulogu u iskorištavanju kombiniranih prednosti održivosti i konkurentnosti;
4. ISTIČE ključnu ulogu kohezijske politike u poticanju dugoročnog održivog rasta i promicanju uzlazne gospodarske, teritorijalne i socijalne kohezije i konvergencije; NAGLAŠAVA da snažno jedinstveno tržište ide ruku pod ruku s kohezijskom politikom, kojom se smanjuju socijalne i regionalne razlike, što svim regijama, građanima, potrošačima i poduzećima, posebno MSP-ovima, omogućuje da iskoriste prednosti jedinstvenog tržišta;
5. PONOVO POTVRĐUJE važnost jedinstvenog tržišta za buduće procese proširenja kao dijela šireg koncepta postupne integracije;
6. PODSJEĆA da jedinstveno tržište mora pružiti uključiva rješenja i PREPOZNAJE važnost pristupa visokokvalitetnim i cjenovno pristupačnim uslugama od općeg interesa, posebno u slučaju nefunkcioniranja tržišta, kao i posvećivanja pozornosti najudaljenijim, otočnim i slabije povezanim ili razvijenim regijama kako bi se ojačalo povjerenje građana, radnika, potrošača i poduzeća u jedinstveno tržište; u tom pogledu POSEBNO ISTIČE važnost ulaganja u te usluge i pristupa tim uslugama;
7. POZDRAVLJA zamah proizišao iz neovisnog izvješća na visokoj razini Enrica Lette naslovljenog „Više od tržišta”⁸, koji će doprinijeti raspravama o prioritetima sljedećeg zakonodavnog ciklusa (2024. – 2029.) i SA ZANIMANJEM OČEKUJE predstojeće izvješće Marija Draghija o konkurentnosti Europe;

⁸ <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>

II. Rad na uspostavi usklađenog i učinkovitog regulatornog okvira koji će odgovarati i budućim potrebama

8. ISTIČE potrebu za hitnim i ambicioznim pojednostavljenjem regulatornog okvira Unije kako bi se zajamčili istinski jednaki uvjeti, osiguralo okružno pogodno za poslovanje i potaknula ulaganja i tržišno natjecanje te istraživanje i inovacije, a istodobno ojačali okolišni i socijalni standardi Unije, uključujući zaštitu potrošača;

Iskorištavanje mogućnosti postojećeg sustava

9. POZIVA Komisiju i države članice da usklađivanjem i uzajamnim priznavanjem dodatno ojačaju slobodno kretanje robe i usluga na jedinstvenom tržištu;
10. POZIVA Komisiju i države članice da uklone i spriječe nepotrebne administrativne obveze, što uključuje nastavak inicijative Komisije za smanjenje zahtjeva za izvješćivanje za najmanje 25 %, posebno za MSP-ove, istodobno osiguravajući da mogućnosti pojednostavljenja i smanjenja ne povećaju rascjepkanost jedinstvenog tržišta niti ugroze ciljeve politike Unije i okolišne i socijalne standarde;
11. NAGLAŠAVA da djelotvoran regulatorni okvir ovisi o ispravnoj i pravodobnoj provedbi i izvršenju; imajući to na umu, POZIVA Komisiju i države članice da pojednostave, ojačaju i iskoriste puni potencijal svih postojećih instrumenata politike i provedbe; ISTIČE da je važno osigurati učinkovitije praćenje strukturnih prepreka koje su utvrdili mreža SOLVIT i SMET; POZIVA Komisiju i države članice da svoje napore usmjere na provedbu postojećeg zakonodavstva, među ostalim da spriječe i ukinu nepotrebnu regulativu; te ISTIČE da su za provedbu novih zakonodavnih akata potrebni ostvarivi ciljevi i pragmatični rokovi;
12. POTIČE Komisiju da nastavi kontinuirano pratiti stanje jedinstvenog tržišta i konkurentnost u okviru godišnjeg ciklusa politike te da izdvoji pitanja koja se ponavljaju i koja bi trebalo riješiti; PREDLAŽE uključivanje dugoročnih ciljeva i uspješnosti u godišnje izvješće o jedinstvenom tržištu i konkurentnosti;

Otvaranje puta boljoj regulativi

13. NAGLAŠAVA potrebu da relevantne zakonodavne inicijative te provedbeni i delegirani akti za koje se očekuje da će imati znatan učinak budu popraćeni pravodobnom, dosljednom i visokokvalitetnom *ex ante* procjenom učinka koja zadovoljava sve primjenjive testove; te POZIVA Komisiju da poštuje sljedeće elemente:
- i. na integriran i pragmatičan način osigura sinergiju provjera procjene učinka, osobito gospodarske, socijalne i okolišne testove, te provjeru konkurentnosti i test utjecaja zakonodavstva na MSP-ove, s posebnim naglaskom na regionalnoj, teritorijalnoj i lokalnoj dimenziji, među ostalim za najudaljenije ili slabije razvijene regije;
 - ii. sustavno razmatra kumulativne učinke novih obveza, među ostalim na razini država članica, kao i izbjegavanje regulatornog udvostručavanja ili nedosljednih odredaba, osobito na sektorskoj razini, te istodobno očuva i poboljša okolišne i socijalne standarde Unije, uključujući zaštitu potrošača;
 - iii. razmotri dinamične procjene učinka i provjere kojima se pojašnjavaju opcije politike i omogućuje da se u najvećoj mogućoj mjeri izmjeri njihov učinak;
 - iv. prema potrebi procijeni zdravstvene i okolišne standarde te standarde u području ljudskih prava koji se primjenjuju u Uniji i u trećim zemljama, u skladu s međunarodnim obvezama Unije i zahtjevima WTO-a;
14. PODSJEĆA na ključan doprinos ranog i odgovarajućeg savjetovanja sa socijalnim partnerima, civilnim društvom i dionicima u kontekstu inicijativa Komisije, uz poštovanje načela da se samo jednom prikupljaju ključne informacije; NAGLAŠAVA potrebu za kvalitativnim pozivima na očitovanje;

15. ISTIČE da bi se mjere u pogledu jedinstvenog tržišta trebale temeljiti na činjenicama i potrebama poduzeća, radnika i građana te da bi trebale dovesti do konkretnih djelovanja za uklanjanje i sprečavanje neopravdanih ili nerazmjernih prepreka, što uključuje daljnje uklanjanje tehničkih prepreka trgovini na jedinstvenom tržištu; POZDRAVLJA dragocjene informacije dionika o konkretnim preprekama s kojima se suočavaju u praksi i POZIVA Komisiju da temeljito analizira te informacije za potrebe nove strategije;
16. ISTIČE da su klauzule o eksperimentiranju i regulatorna izolirana okruženja korisni instrumenti za regulatorni okvir koji je pogodan za inovacije, utemeljen na dokazima i otporan te kojim se može potaknuti konkurentnost; NAGLAŠAVA da klauzule o eksperimentiranju i regulatorna izolirana okruženja trebaju posebno poštovati načelo opreznosti te pozitivno doprinijeti integraciji jedinstvenog tržišta;

Oslanjanje na načela jedinstvenog tržišta

17. ISTIČE da je potrebno zajamčiti okvirne uvjete koji MSP-ovima omogućuju inovacije, rast i napredak te osigurati okružje pogodno za poslovanje koje poduzećima, a posebno MSP-ovima, omogućuje da u potpunosti iskoriste mogućnosti jedinstvenog tržišta, među ostalim poticanjem načela „počnimo od malih”, posebno pri osmišljavanju novog zakonodavstva i evaluaciji postojećeg zakonodavstva, te načela „samo jednom” pri prikupljanju informacija; NAGLAŠAVA da visoka inflacija utječe na prag za MSP-ove koji je potrebno sagledati;
18. NAGLAŠAVA važnost upotrebe digitalnih alata sistematizacijom pristupa „digitalizacija kao standard”; te PREPOZNAJE potencijal digitalizacije postupaka u pojednostavljenju usklađenosti, primjerice u području priznavanja stručnih kvalifikacija i prekograničnog pružanja usluga; imajući to na umu, POZIVA države članice da poboljšaju provedbu jedinstvenog digitalnog pristupnika i svoje sudjelovanje u predstojećoj europskoj lisnici za digitalni identitet;
19. POZIVA Komisiju da djelotvorno, u korist potrošača i poduzeća, riješi problem nepoštenih poslovnih praksi, kao što je dvojna kvaliteta prehrambenih proizvoda, i prekograničnih aktivnosti među poduzećima kojima se narušava tržište; POZIVA na to da se osigura djelotvorna zaštita i osnaživanje potrošača kako bi aktivno doprinosili pravednoj zelenoj i digitalnoj tranziciji;

III. Povećanje potencijalnih koristi od jedinstvenog tržišta

Ulaganje u pravednu zelenu i digitalnu tranziciju

20. ISTIČE potrebu za mobilizacijom kombinacije privatnog i javnog financiranja, uključujući stvaranje istinski integriranih europskih tržišta kapitala, uz istodobno osiguravanje jednakih uvjeta na jedinstvenom tržištu i njegovo promicanje na globalnoj razini, kako bi se poduprla pravedna zelena i digitalna tranzicija i potaknuo potencijal rasta europskih poduzeća, kao i za time da proračun Unije i Grupa EIB-a i dalje imaju važnu ulogu; NAGLAŠAVA da je hitno potrebno povećati globalnu konkurentnost i privlačnost Unije;
21. POZIVA Komisiju da provede detaljnu analizu postojećeg zakonodavnog okvira za javnu nabavu u cilju postizanja otporne i održive javne nabave i djelotvornog tržišnog natjecanja kako bi procijenila je li potrebna revizija tijekom razdoblja 2024. – 2029. s obzirom na glavne obveze koje je EU preuzeo kako bi do 2030. ostvario svoje ciljeve održivog razvoja, uz istodobno promicanje pravednog postupanja prema europskim dobavljačima;

Pružanje prekograničnih usluga i poticanje visokokvalitetnih radnih mjesta

22. NAGLAŠAVA da u području usluga postoje znatne neiskorištene mogućnosti; te ISTIČE potrebu za uklanjanjem rascjepkanosti i pojednostavljenjem pravila za prekogranično pružanje usluga, koja nisu ograničena na područje primjene Direktive o uslugama, kako bi se ostvarile sve mogućnosti uslužnog sektora, uz istodobno osiguravanje prava radnika, i to:
 - i. usmjeravanjem, u kontekstu servitizacije, na horizontalne i gospodarski važne usluge, posebno u području profesionalnih i poslovnih usluga;
 - ii. osiguravanjem konkretnih mjera uz poduzimanje stvarnih koraka za uklanjanje prepreka u pogledu usluga u svim ekosustavima i relevantnim sektorima;
23. NAGLAŠAVA vrijedan doprinos socijalne ekonomije jačanju jedinstvenog tržišta koja povećava uključivost pravedne zelene i digitalne tranzicije i daje joj uporište u lokalnim zajednicama;

24. ISTIČE važnost kombiniranja održivog rasta i konkurentnosti s pravednim radnim uvjetima, socijalnim napretkom i jednakim mogućnostima jačanjem napora usmjerenih na ostvarivanje glavnih ciljeva za 2030.;
25. PODSJEĆA na Zaključke Vijeća o Godišnjem pregledu rasta za 2023. i Zajedničkom izvješću o zapošljavanju⁹, u kojima se naglašava važnost provedbe politika u skladu s načelima europskog stupa socijalnih prava, uz dužno poštovanje odgovarajućih nadležnosti i načela supsidijarnosti i proporcionalnosti, s obzirom na trenutačne i predstojeće izazove;
26. PONAVLJA važnost dostupnosti, razvoja i zadržavanja visokokvalificirane radne snage kako bi se dodatno poboljšalo funkcioniranje jedinstvenog tržišta i spriječio manjak radne snage; POZIVA stoga Komisiju i države članice da osiguraju pristup kvalitetnom i uključivom obrazovanju, osposobljavanju, prekvalifikaciji i usavršavanju i cjeloživotnom učenju za sve te da promiču visokokvalitetna radna mjesta i poboljšaju radne uvjete, uz istodobno osiguravanje pravedne i djelotvorne profesionalne mobilnosti i priznavanja stručnih kvalifikacija u Uniji; NAGLAŠAVA potrebu za poticanjem pojačanog kolektivnog pregovaranja i socijalnog dijaloga te uloge socijalnih partnera kako bi se osigurala fleksibilna i uključiva prilagodba predstojećim promjenama na europskom tržištu rada, kao što su demografske promjene;
27. ISTIČE potrebu za stavljanjem istraživanja, inovacija i obrazovanja u središte jedinstvenog tržišta, uz istodobno poštovanje nadležnosti država članica, i to poticanjem djelotvornijeg vrednovanja znanja, društvenog učinka i prihvaćanja na tržištu zahvaljujući poticanju ulaganja u istraživanje i inovacije;

Poticanje otpornih lanaca opskrbe u Uniji i svijetu

28. NAGLAŠAVA potencijal povećanog slobodnog kretanja materijala, proizvoda i usluga koji je nastao jačanjem kružnog gospodarstva Unije, posebno uklanjanjem relevantnih uskih grla u industriji recikliranja; u tom pogledu POZIVA na osiguravanje jednakih uvjeta, tako da proizvodi uvezni na jedinstveno tržište ispunjavaju sve relevantne norme za ljude, biljke, životinje i okoliš, u skladu s pravilima WTO-a i putem djelotvorne provedbe i izvršavanja relevantnog zakonodavstva, kao što je Uredba o ekološkom dizajnu;

⁹ ST 6681/23 + COR 1.

29. ISTIČE da je prosperitetnoj i klimatski neutralnoj Uniji potrebna konkurentna industrija sa snažnom proizvodnom bazom, koja se temelji na potpuno funkcionalnom jedinstvenom tržištu, uz istodobno održavanje istinski jednakih uvjeta; te POZIVA na sveobuhvatan i proaktivan okvir europske industrijske politike usmjeren na budućnost kako bi se pomoglo u izgradnji zelene, digitalne i otporne budućnosti Europe;
30. ISTIČE da su za Uniju ključni praćenje, predviđanje i ublažavanje rizika u lancu opskrbe, rješavanje problema strateških ovisnosti i jamčenje gospodarske sigurnosti;
31. NAGLAŠAVA važnost provođenja ambiciozne, snažne, otvorene i održive trgovinske politike kojom se omogućuju pravedni trgovinski sporazumi, otvaraju tržišta trećih zemalja europskim poduzećima, brane interesi Unije, omogućuje razvoj otpornih i pouzdanih lanaca opskrbe i jamče istinski jednaki uvjeti te stvaraju recipročne mogućnosti pristupa tržištu; ISTIČE potrebu za jačanjem multilateralnog i otvorenog trgovinskog sustava utemeljenog na pravilima u čijem je središtu WTO;
32. ISTIČE potrebu za daljnjim razvojem strateškog pristupa Unije međunarodnoj normizaciji¹⁰ kako bi Unija postala globalni predvodnik u postavljanju normi te se istodobno poduprlo njezino vodstvo u ključnim tehnologijama, posebno u kontekstu pravedne zelene i digitalne tranzicije; kako bi se promicao razvoj normi kojima se osiguravaju buduća rješenja utemeljena na tržištu i praktična rješenja na temelju novog zakonodavnog okvira, POZIVA Komisiju da:
- prati razvoj situacije i poboljša funkcioniranje europskog normizacijskog sustava, među ostalim pravodobnim navođenjem usklađenih normi u Službenom listu EU-a;
 - promiče aktivnije sudjelovanje prijavljenih tijela i europskih organizacija za normizaciju te dionika koji utječu na međunarodne norme, posebno europskih poduzeća, među ostalim MSP-ova;
 - podupire europsku poslovnu zajednicu, uključujući MSP-ove, u koordiniranom razvoju visokokvalitetnih normi na međunarodnoj razini, u skladu s načelima WTO-a;

¹⁰ COM 2022/31 final.

IV. Poziv na zajedničko djelovanje

33. POZIVA Komisiju, Vijeće i države članice da poduzmu daljnje korake u vezi s ovim zaključcima Vijeća u cilju stalnog poboljšanja i integracije jedinstvenog tržišta u okviru godišnjeg ciklusa politike za jedinstveno tržište i konkurentnost; POZIVA Komisiju da se osloni na poboljšano godišnje izvješće o jedinstvenom tržištu i konkurentnosti koje odražava prakse i izazove poduzeća i građana;
34. POZIVA Komisiju da do lipnja 2025. donese novu horizontalnu strategiju za modernizirano jedinstveno tržište s ciljem smanjenja rascjepkanosti i dovršetka jedinstvenog tržišta u svim područjima politika, uključujući plan s jasnim rokovima i ključnim etapama za hitne i konkretne mjere u svim područjima politika, na temelju činjenica i potreba poduzeća, socijalnih partnera, dionika i građana, s naglaskom na suvišnim, neusklađenim ili opterećujućim pravilima;
35. POZIVA Komisiju da izradi tehničke i činjenične analize preporuka iz izvješća na visokoj razini u svim relevantnim područjima politika te poziva države članice i Komisiju da ih detaljno razmotre i utvrde ključne preporuke; sadašnja i buduća predsjedništva Vijeća nastaviti će s radom na utvrđenim preporukama na temelju tih analiza s ciljem stvaranja područja bez unutarnjih granica na kojem se osigurava slobodno kretanje robe, osoba, usluga i kapitala u korist svih;
36. POZIVA predstojeća predsjedništva Vijeća da osiguraju daljnje postupanje u vezi s ovim zaključcima u bliskoj suradnji s relevantnim radnim skupinama.